

Esélyegyenlőség az állami fenntartású köznevelési intézményekben Békés megyében

2014. április 30.

EVIDENCE BASED EDUCATION POLICY

TÉNYEKRE ALAPOZOTT OKTATÁSPOLITIKA

OECD (2007): Evidence in Education: Linking Research and Policy. OECD, Paris

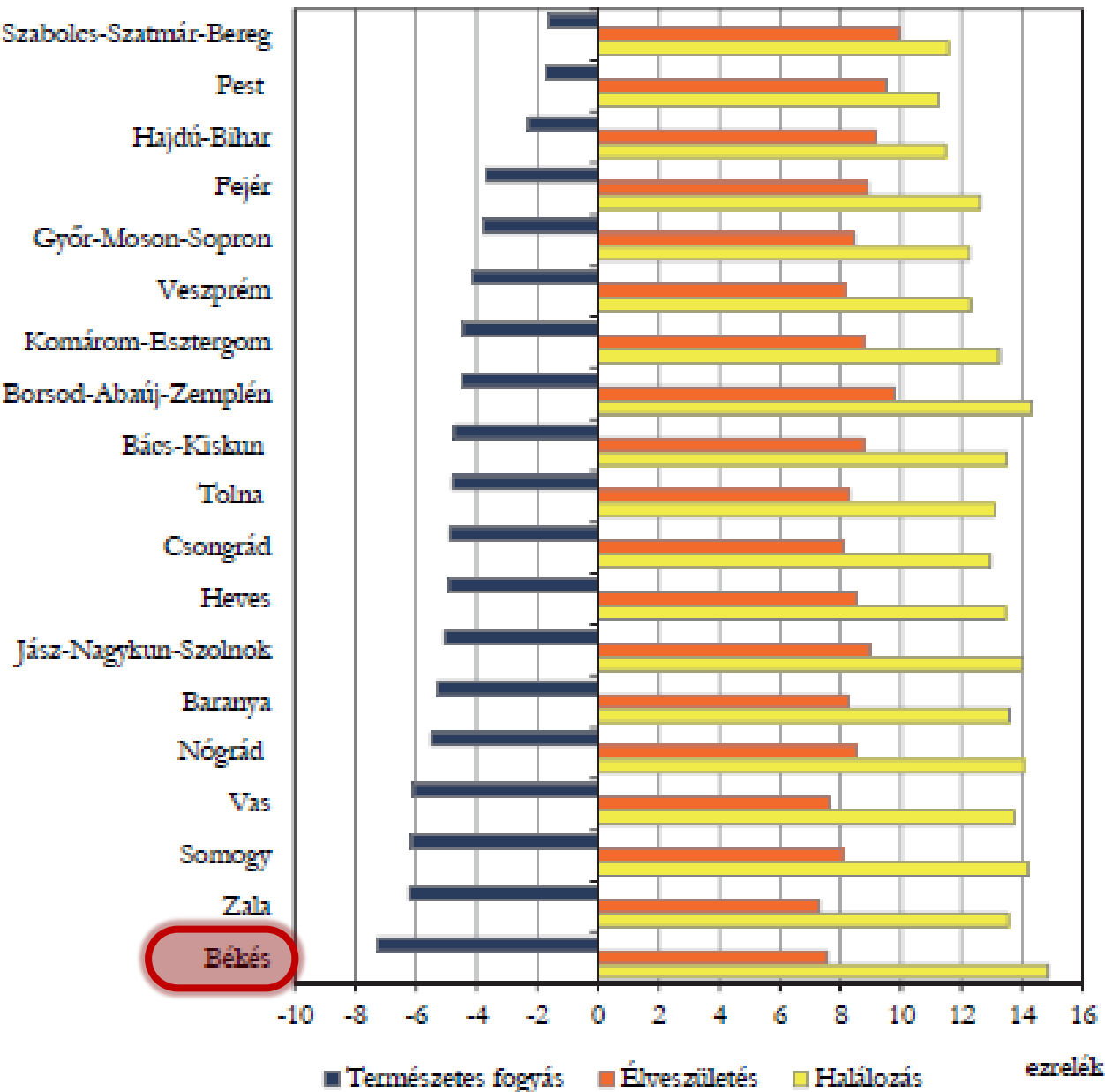
„Adatok nélkül te is csak egy vagy azok közül, akiknek véleménye van”

Csapó Benő (szerk., 2012): Mérlegen a magyar iskola. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.

***Miért szükséges az esélyegyenlőségi
szempontok előtérbe helyezése a köznevelés
rendszerében?***

Tények

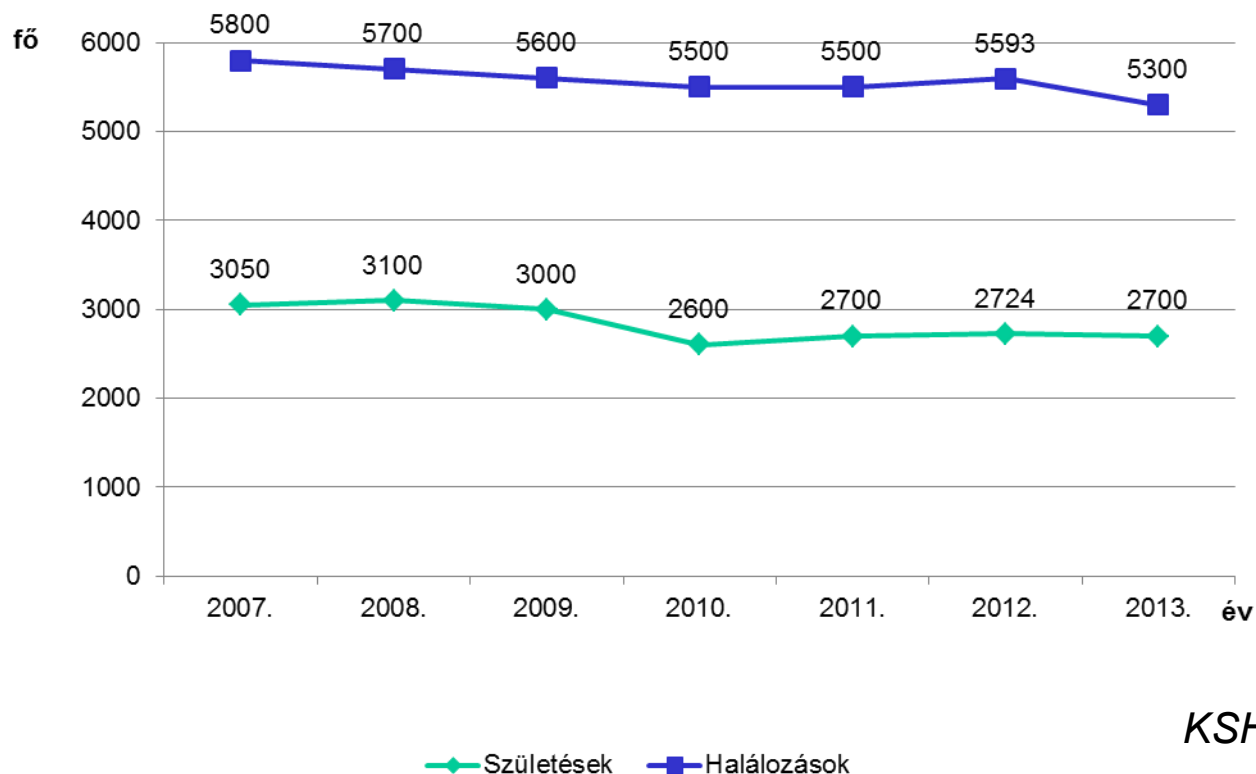
A népességarányos demográfiai mutatók alapján a megyék közötti rangsorban Békés megye az utolsó, amelynek fő oka az átlagosnál jóval idősebb korösszetétel.

Tények

A népességarányos demográfiai mutatók alapján a megyék közötti rangsorban Békés megye az utolsó, amelynek fő oka az átlagosnál jóval idősebb korösszetétel.

Születések és halálozások száma az elmúlt években Békés Megyében

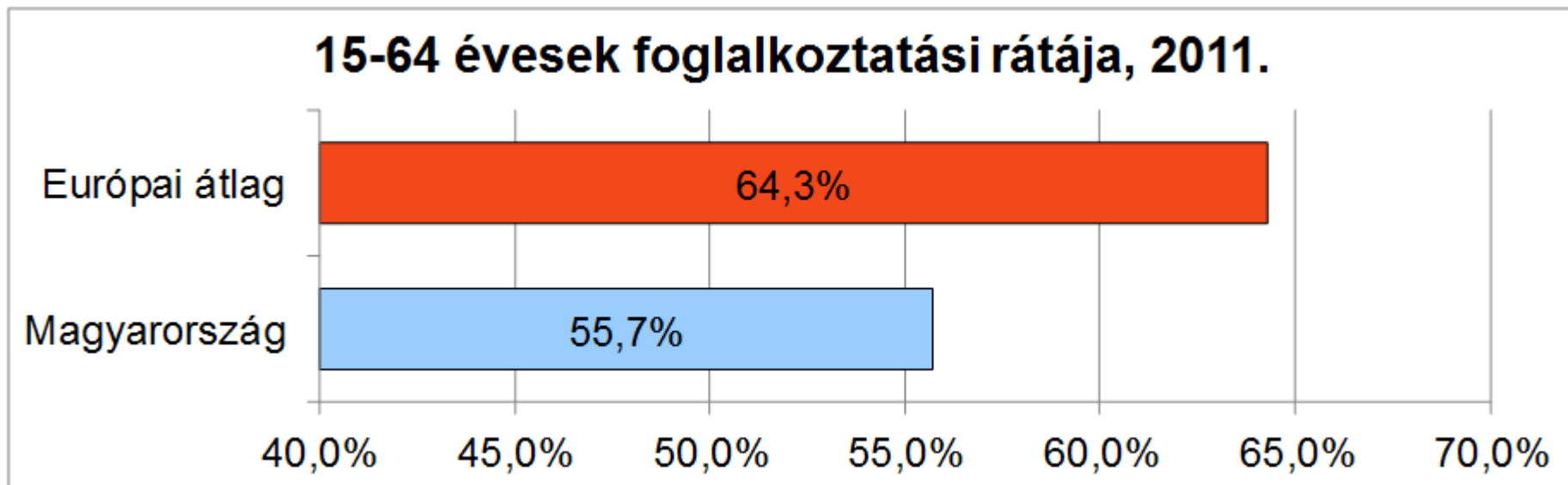

KSH adatok alapján saját szerkesztés

Tények

- Magyarországon (Békés megyében fokozottabban) az egyik legsúlyosabb probléma az gazdaságilag inaktív népesség magas aránya

Központi Statisztikai Hivatal (2012): Munkaerő-piaci folyamatok, 2012. I. negyedév. Statisztikai tükör, 6. 43. sz.

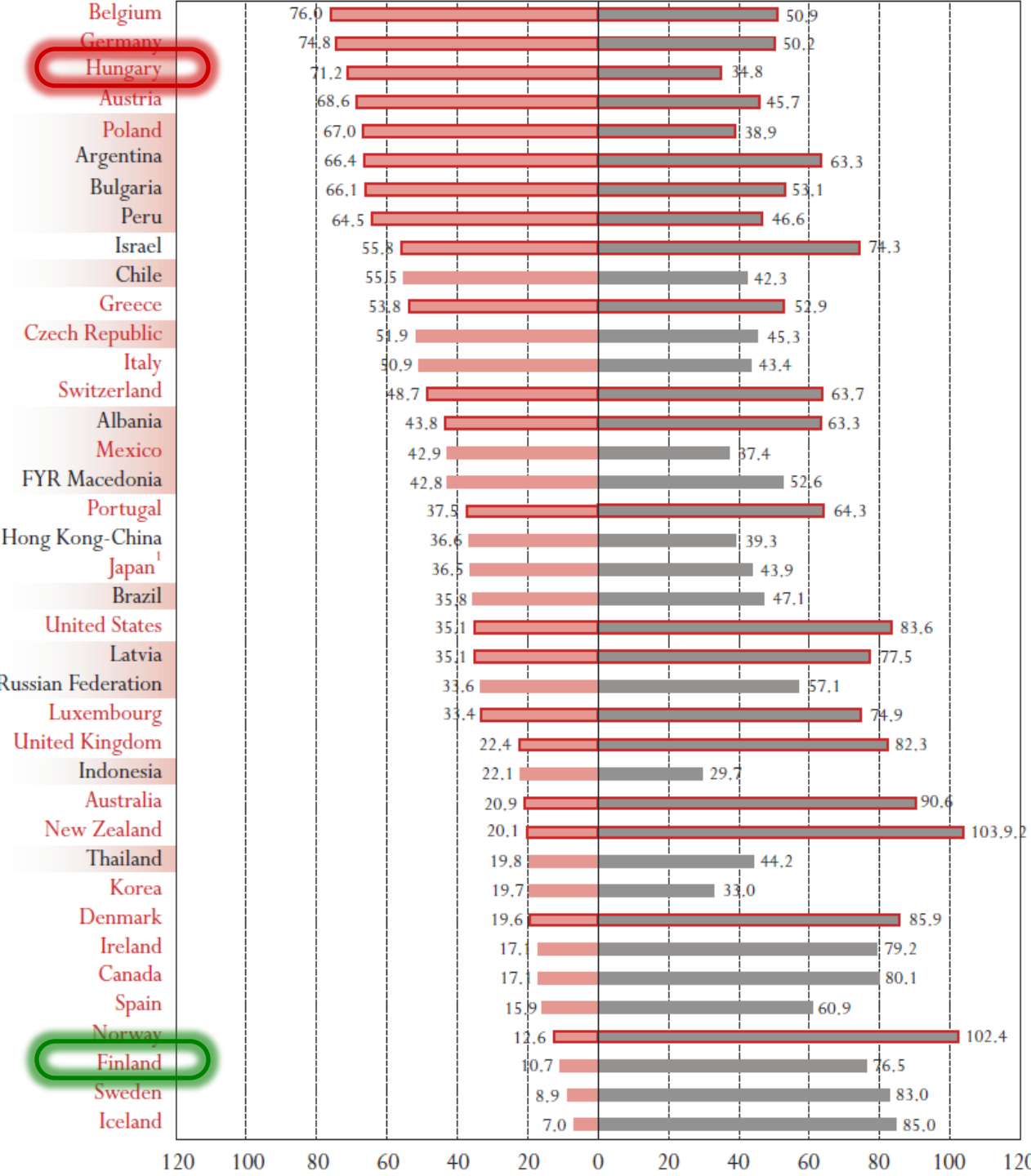
Tények

- A gazdasági fejlődés és az oktatás eredményessége között összefüggés van. Közgazdasági modellek alapján megállapítható, hogy az oktatás eredményessége (a PISA vizsgálatok alapján) javításának gazdasági hozama is lenne.
- *„Az oktatás olyan befektetés, amit érdemes mások elé helyezni, mert az erre fordított kiadások más alternatív beruházásokhoz viszonyítva jobban megtérülnek”.*

Csapó Benő (2011): Az oktatás tudományos hátterének fejlődése. Magyar Tudomány, 172. 9. sz. 1065–1076.

Tények

Az iskolák közötti és az iskolákon belüli különbségek mértéke a PISA 2000 vizsgálat szerint

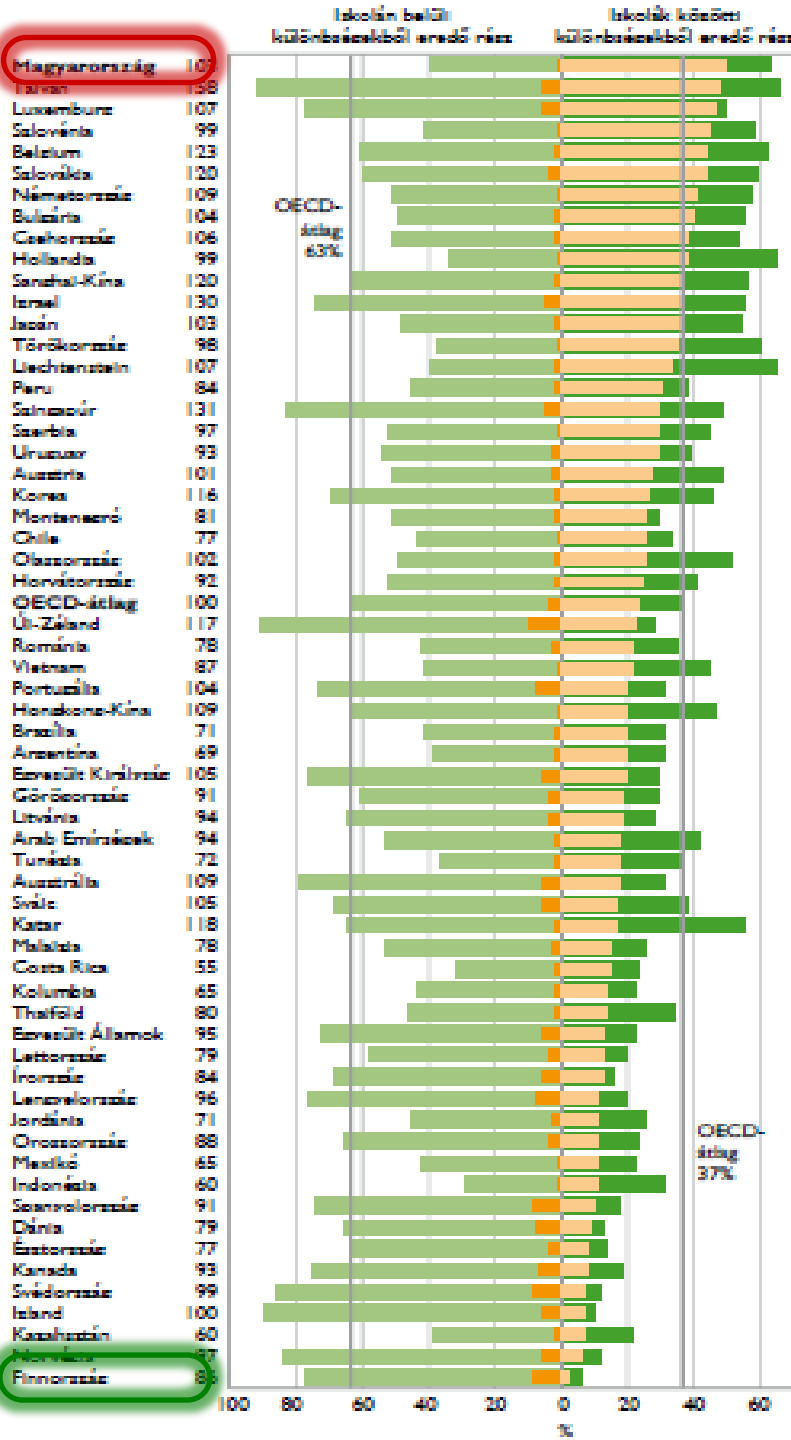

Literacy Skills for the World of Tomorrow - Further results from PISA 2000, OECD and the UNESCO Institute for Statistics

Tények

Az iskolák közötti és az iskolákon belüli különbségek mértéke a PISA 2012 vizsgálat szerint

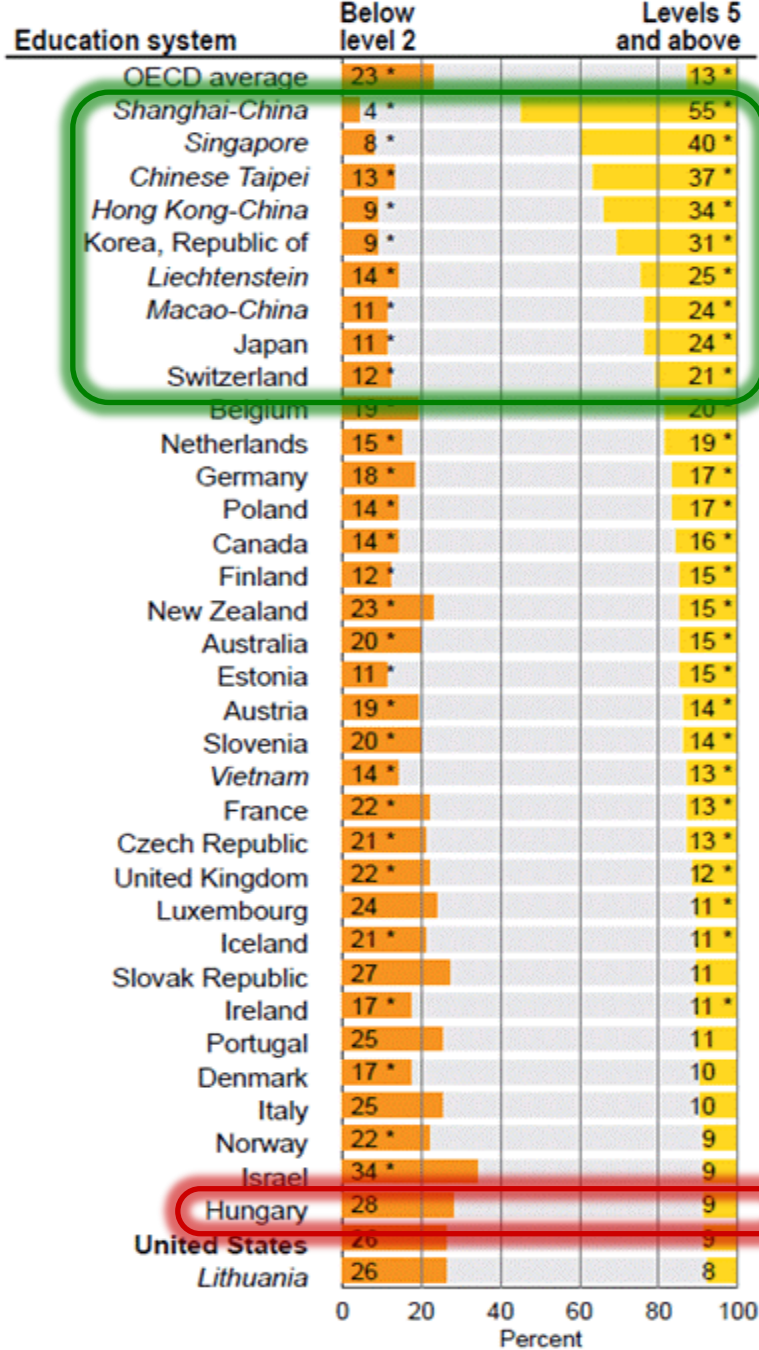
A magyar oktatási rendszer nemzetközi összehasonlításban kiugróan szelektivitása állandósult.

Balázs és mtsai: PISA2012
Összefoglaló jelentés.
Oktatási Hivatal, 2013.

Erősen szelektív az iskolarendszer

- A 80-as évek végétől folyamatosan növekszik a szegregáció. (*Kertesi és Kézdi, 2004; Kertesi és Kézdi, 2009*)
- „az etnikai szegregáció növekedésének kezdete egybeesik a szabad iskolaválasztás elterjedésével” (*Kertesi és Kézdi, 2009. 36. o.*)
- Az általános iskola első évfolyamán, az elemi alapkészségek tekintetében szélsőségesen nagyok a fejlettségbeli különbségek az osztályok között, de **még nagyobb a különbség a szülők iskolai végzettségét tekintve.** (*Józsa, 2004*)

Tények

Az extrém szelekció **eredményességi** és **hatékonysági** problémákat is okoz, ezen túl **kedvezőtlen** mindenkinek:

- a hátrányos helyzetűek számára
- a kedvezőbb helyzetben levő tanulók számára

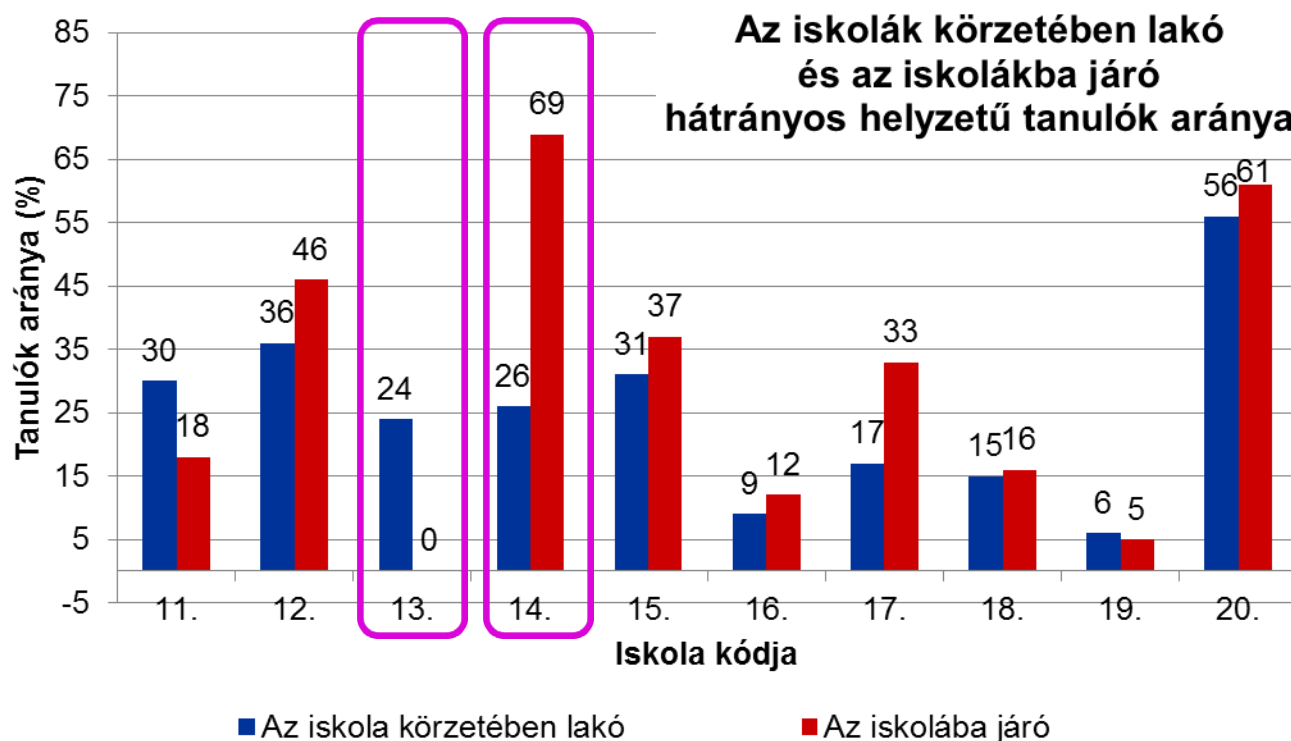
Fejes József Balázs (2013): Miért van szükség deszegregációra? In: Fejes József Balázs és Szűcs Norbert (szerk.): A szegedi és hódmezővásárhelyi deszegregációt támogató Hallgatói Mentorprogram. Öt év tapasztalatai. Belvedere Meridionale, 2013. 15-35.

National Center for Education Statistics (NCES), 2014.

https://nces.ed.gov/surveys/pisa/pisa2012/pisa2012highlights_3_1.asp

Az általános iskolai beiskolázás szelekciós mechanizmusainak vizsgálata egy nagyvárosban *(Józsa és Hricsovinyi, 2011)*

- az iskolakörzetek összetétele és az iskolákban tanulók összetétele jelentős mértékben eltér egymástól
- nem csupán a halmozottan hátrányos helyzetűeket sújtja az iskolai szelekció

Az általános iskolai beiskolázás szelekciós mechanizmusainak vizsgálata egy nagyvárosban *(Józsa és Hricsovinyi, 2011)*

- A jobb társadalmi helyzetben levő szülők nagyobb arányban íratják be lakóhelyüktől különböző körzetbe gyermekeiket.
- a tanulók **48%**-a nem a körzeti iskolába jár
- a jogosultak **2/3**-a nem tesz nyilatkozatot (HHH)
- az iskolák között két pólus figyelhető meg:
 1. Néhány „hiperszelektív” iskola okozza a különbségeket – tagozatos osztályok
 2. Néhány HH gyerekeket „gyűjtő” iskola

A szabályozás nem éri el célját (körzetek HHH aránya).

Az iskolák közötti különbségeket a szabad szülői iskolaválasztás nagy mértékben növeli.

KLEBELSBERG
INTÉZMÉNYFENNTARTÓ
KÖZPONT

Szülő szabad iskolaválasztása *és/vagy* esélyegyenlőség?

Miért kell foglalkoznunk az iskolai szelekcióval?

TÁRSADALMI EGYENLŐTLENSÉGEK ↔ ISKOLAI SZELEKCIÓ

Nő a leszakadó réteg (alacsony iskolázottság, gazdasági inaktivitás)

Kevesebben fizetnek adót $\Rightarrow$ Magasabb adók, közszolgáltatások szűkülése, színvonalának csökkenése $\Rightarrow$...

A köznevelési rendszer átalakulása

**2013. január elsejétől a volt önkormányzati
fenntartású intézmények esetében**

- az állam a fenntartó/esetenként működtető is**
- az önkormányzat csak működtető**

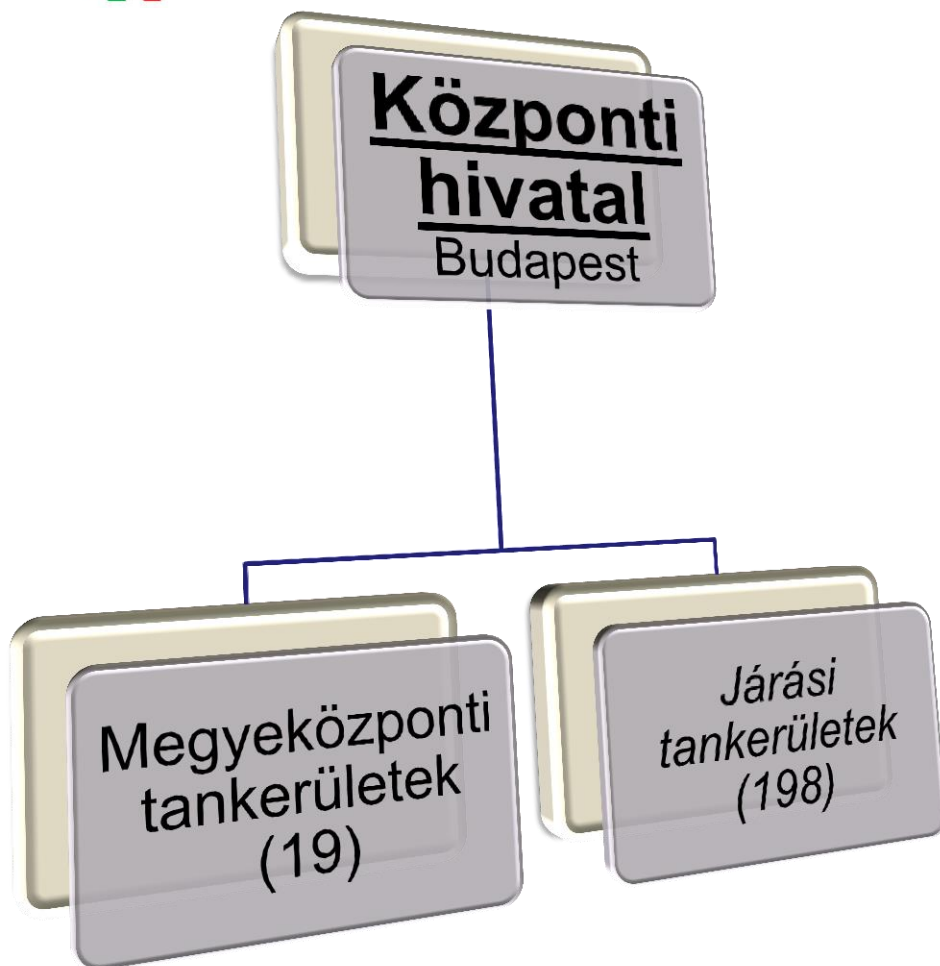
Főbb feladatok

Különösen:

- Az eredményesség javítása
 - Esélyegyenlőség szegregációs mechanizmusok hatásainak mérséklése
 - Együttműködés (tankerületek és humán ágazatok)
 - Szinergiák a tervezésben, működésben, fejlesztésekben
 - Szakszerű és egységes feladatellátás
-

„Hiába alkotunk mi törvényeket, hiába dolgozunk mi ki végrehajtási utasításokat, minden azon múlik, hogy lesznek-e emberek, akik azt végre is tudják hajtani.”

A KLIK FELÉPÍTÉSE

Elnök vezeti, és gyakorolja:

- A munkáltatói jogokat
- A fenntartói és szakmai feladatok irányítását
- A működtetői feladatokat

Járási tankerület

- illetékességi területe megegyezik a járási hivatalok illetékességi területével

Megyeközponti tankerület

illetékességi területe megyére terjed ki:

- a szakképző iskolák,
- a kollégiumok,
- a pedagógiai szakszolgálati intézmény,
- a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézmény

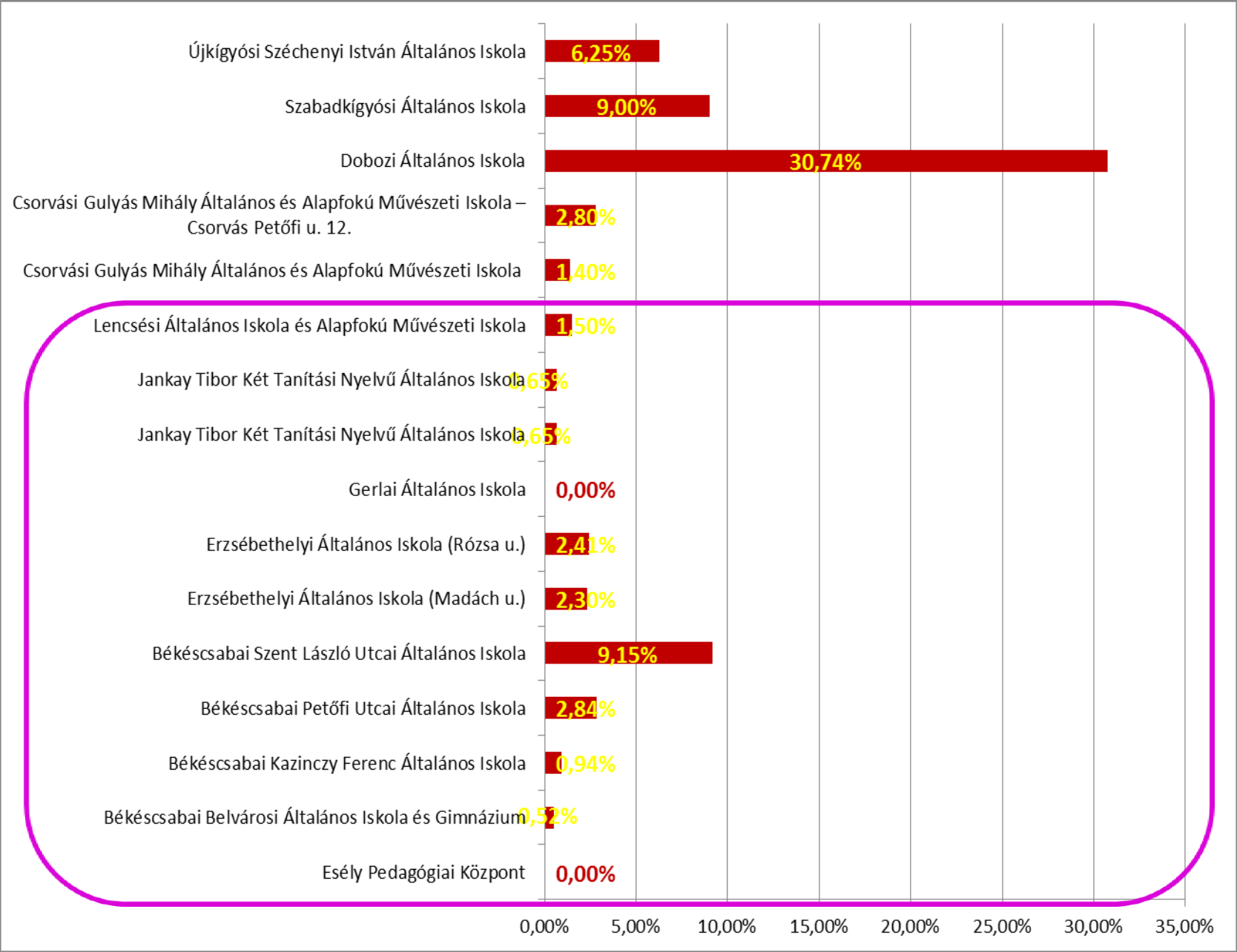
Tankerületi számok – Békés megye

- 68 székhelyintézmény (benne: Ped.int, Szakszolg)
ebből: 17 szakképzési feladatot is ellát
- $\approx$ 4780 közalkalmazott
- $\approx$ 3590 pedagógus
- Diákok:
 - $\approx$ 11.160 szakképző intézményben
 - $\approx$ 4810 gimnáziumban
 - $\approx$ 19.470 általános iskolában
- 229 telephely (Békéscsabán: 39)
- 114 helyen az üzemeltetési feladatok

Esélyegyenlőségi tankerületi adatok

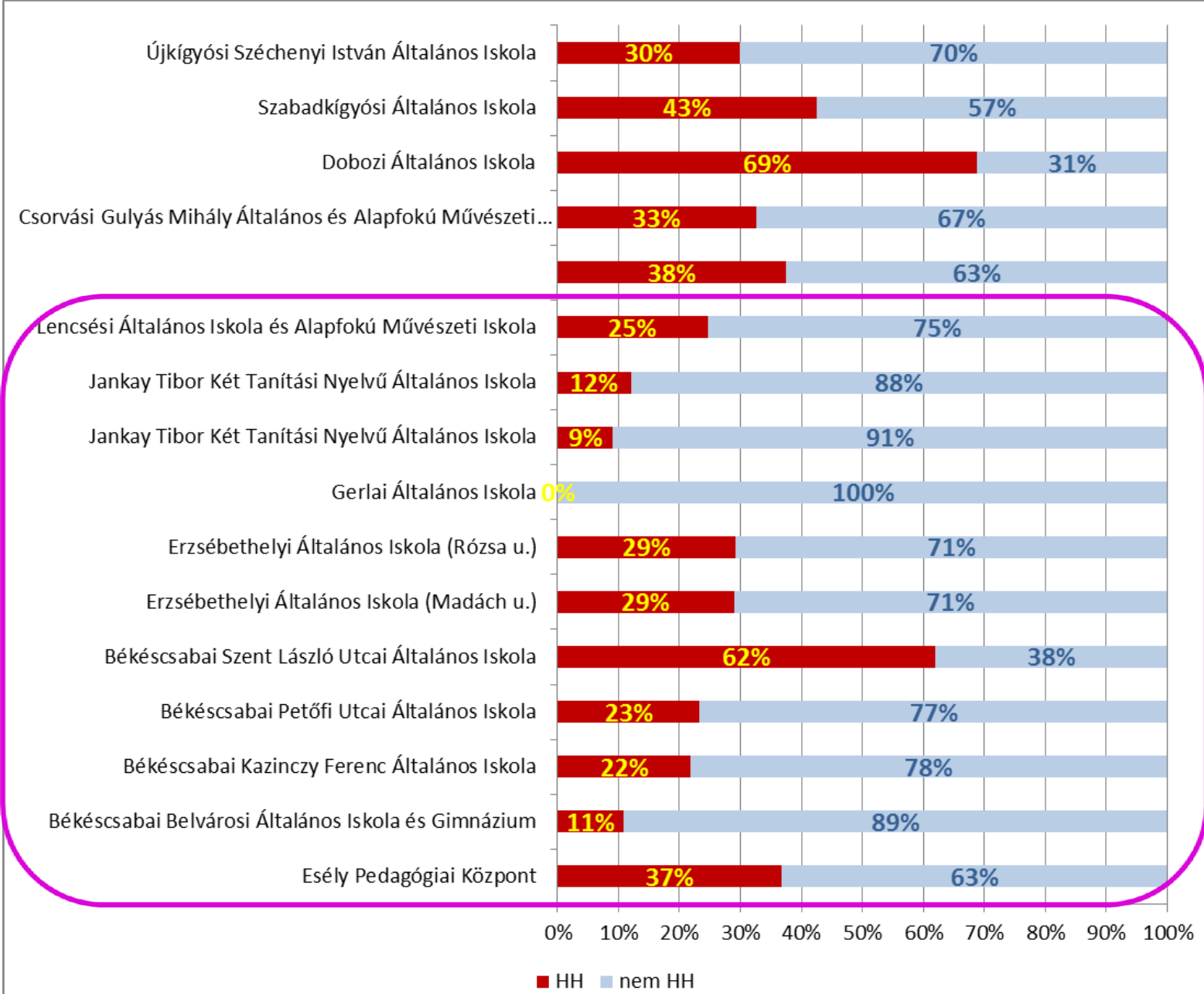
Békéscsabai Tankerület

HHH arányok

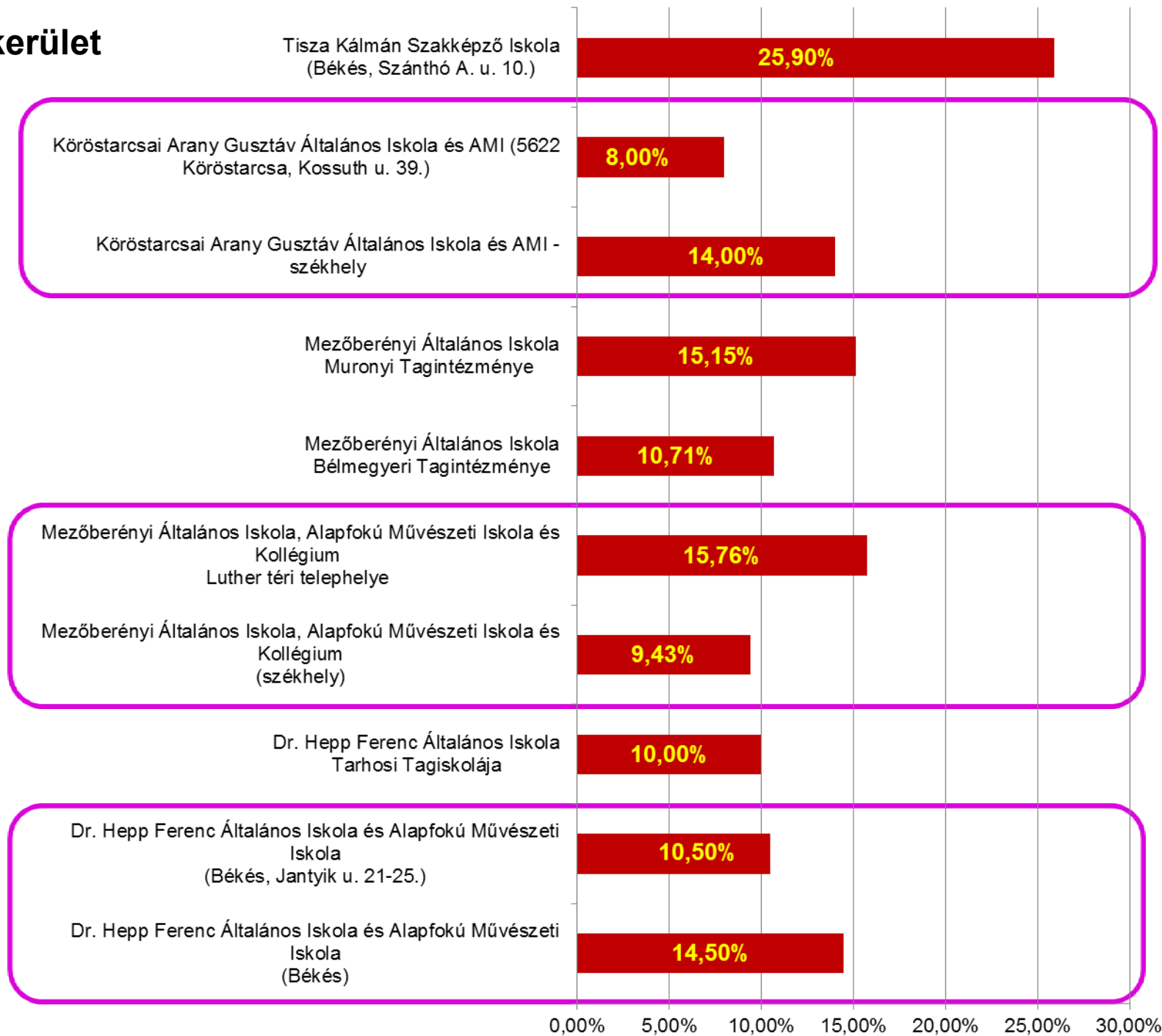
Békéscsabai Tankerület

HH arányok

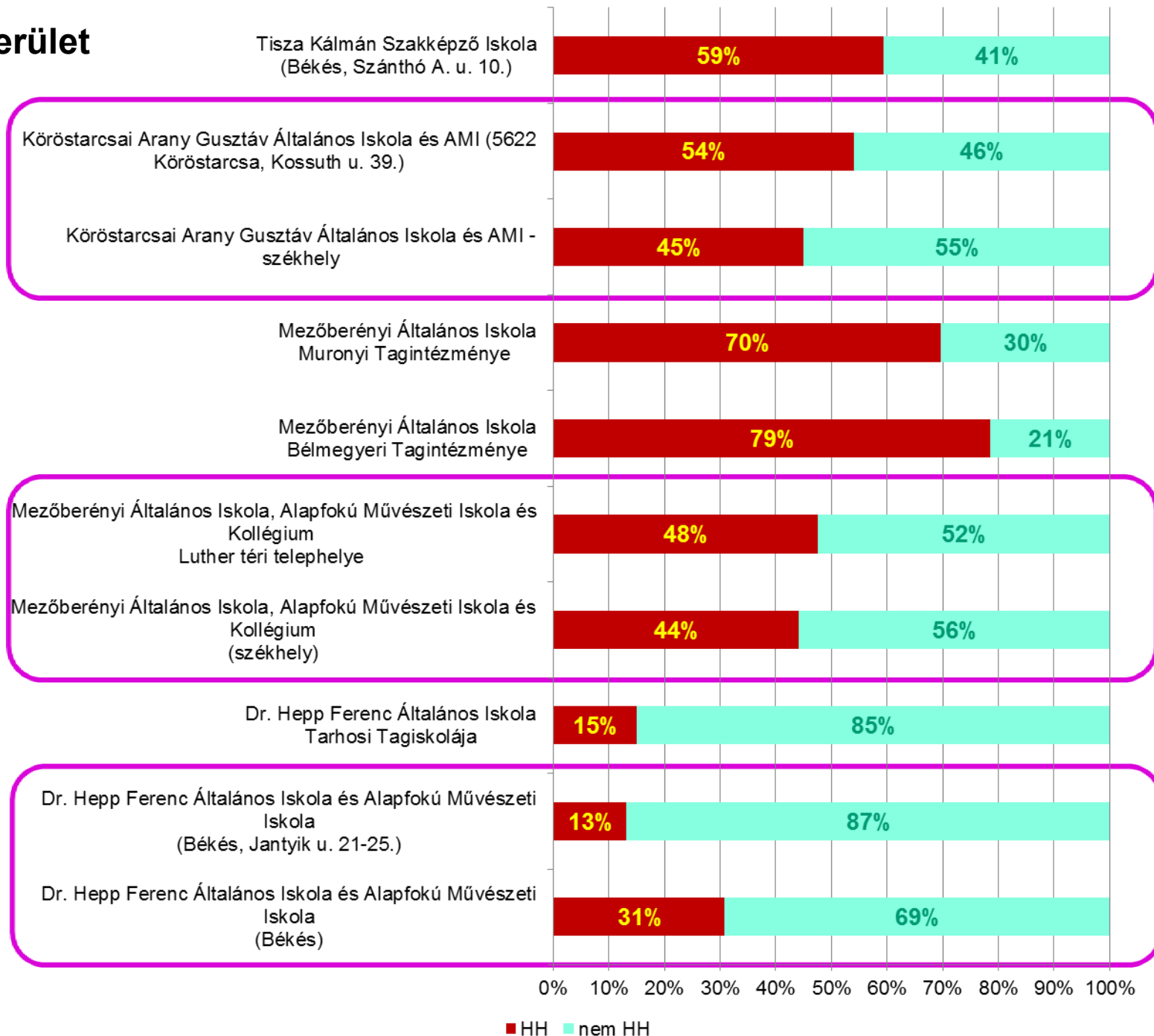
Békési Tankerület

HHH arányok

Békési Tankerület

HH arányok

Gyomaendrődi Tankerület

HHH arányok

Ványai Ambrus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(5515 Ecsegfalva, Árpád utca 14.)

3,20%

Ványai Ambrus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(5510 Dévaványa, Körösladányi út 1.)

7,90%

Ványai Ambrus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(5510 Dévaványa, Szeghalmi út 12.)

12,00%

Ványai Ambrus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
(székhely)

7,80%

Rózsahegy Kálmán Általános Iskola és Kollégium (5621
Csárdaszállás, Arany János utca 2.)

33,30%

Rózsahegy Kálmán Általános Iskola és Kollégium (székhely)

23,70%

Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola (5500 Gyomaendrőd,
Hősök útja 45-47.)

6,92%

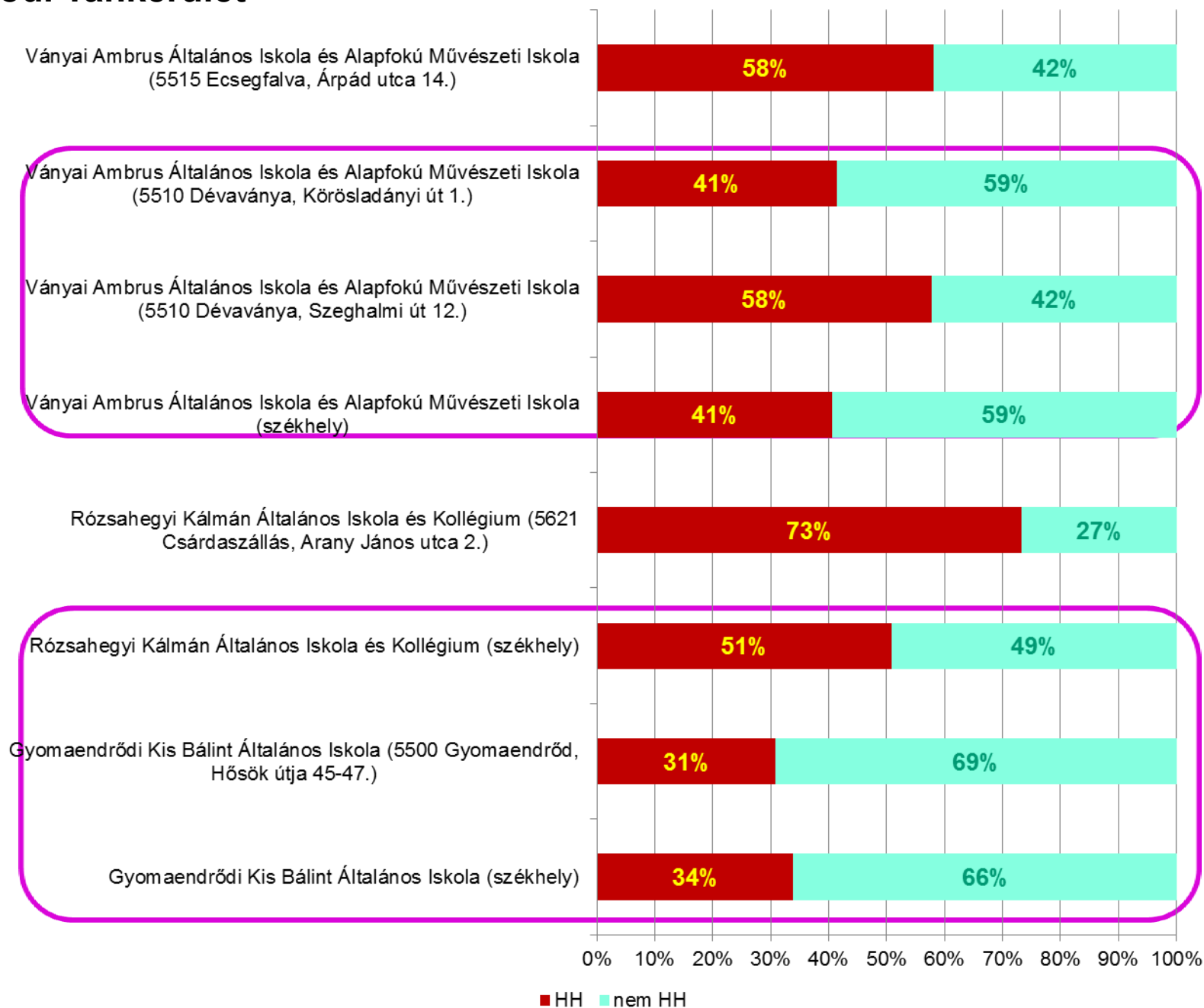
Gyomaendrődi Kis Bálint Általános Iskola (székhely)

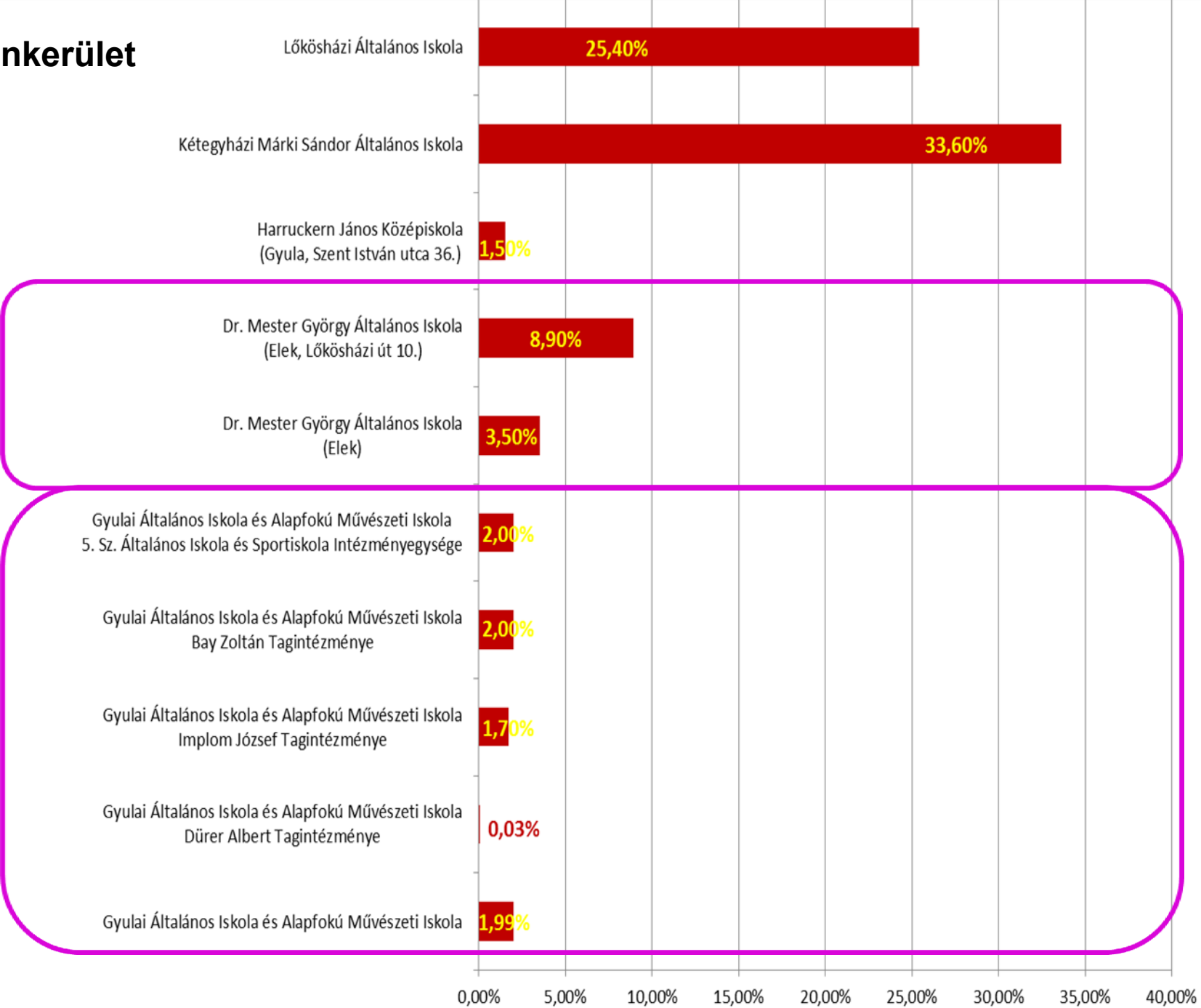
10,59%

0,00% 5,00% 10,00% 15,00% 20,00% 25,00% 30,00% 35,00%

Gyomaendrődi Tankerület

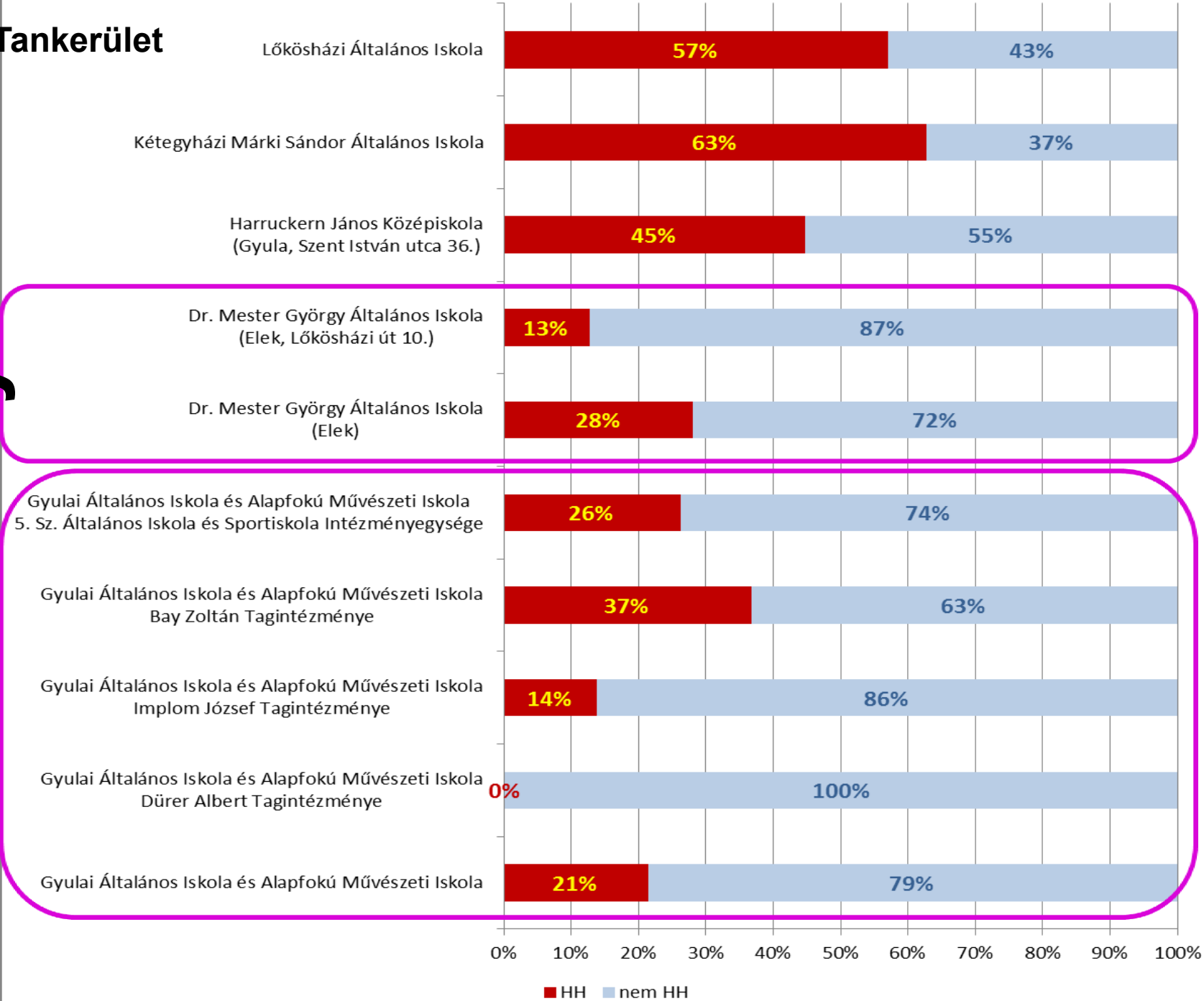
HH arányok

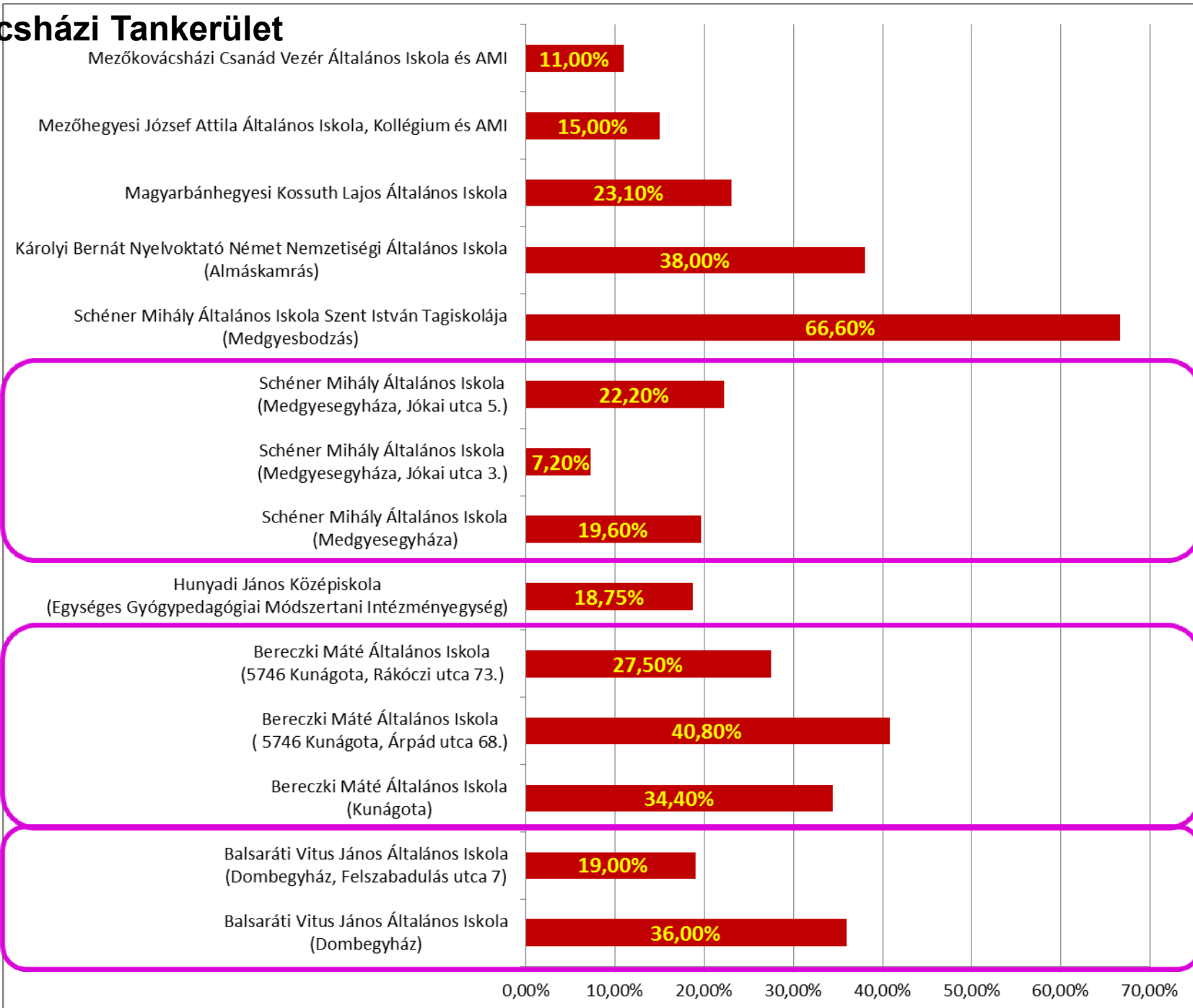
Gyulai Tankerület

HH arányok

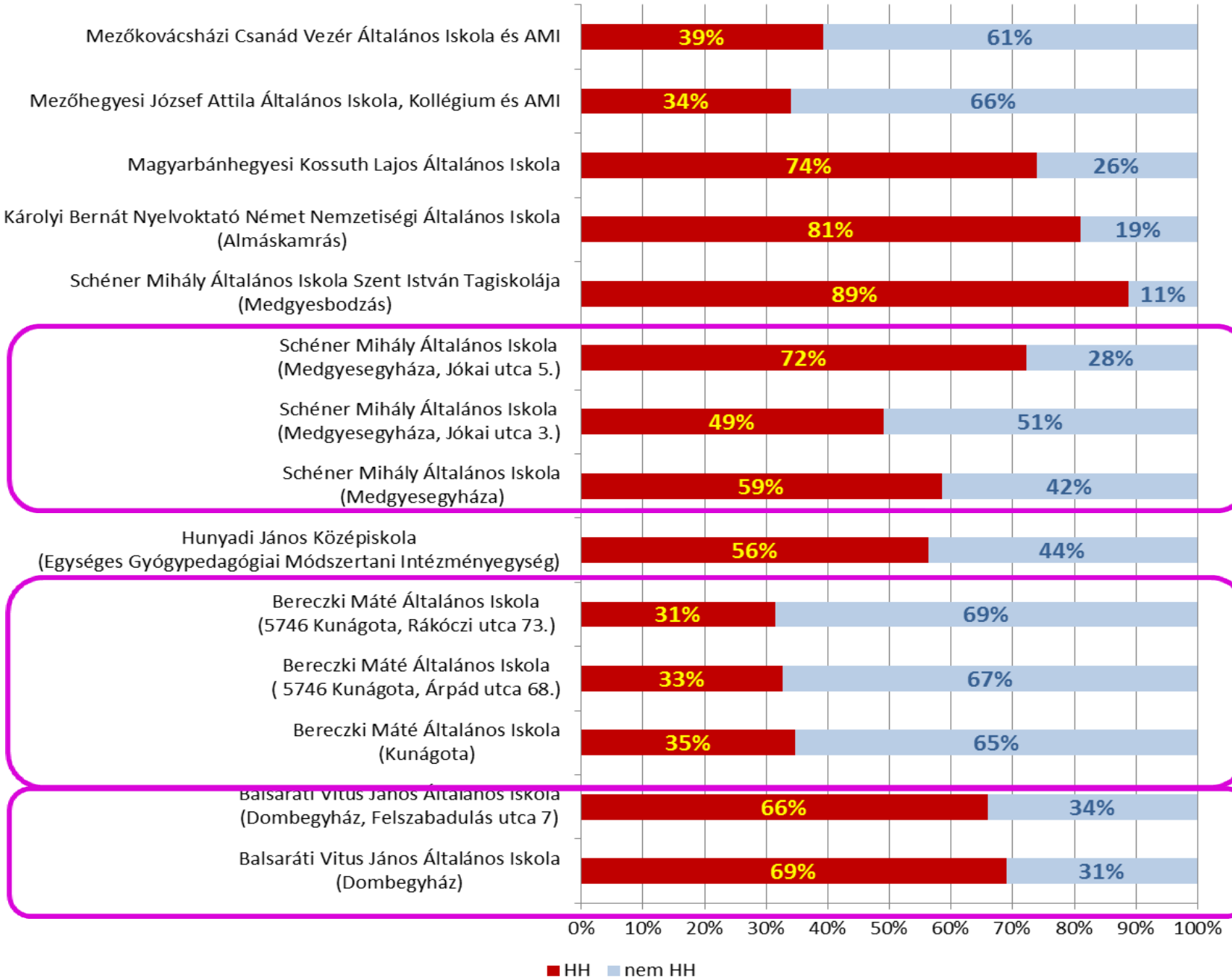
Mezőkovácsházi Tankerület

HHH arányok

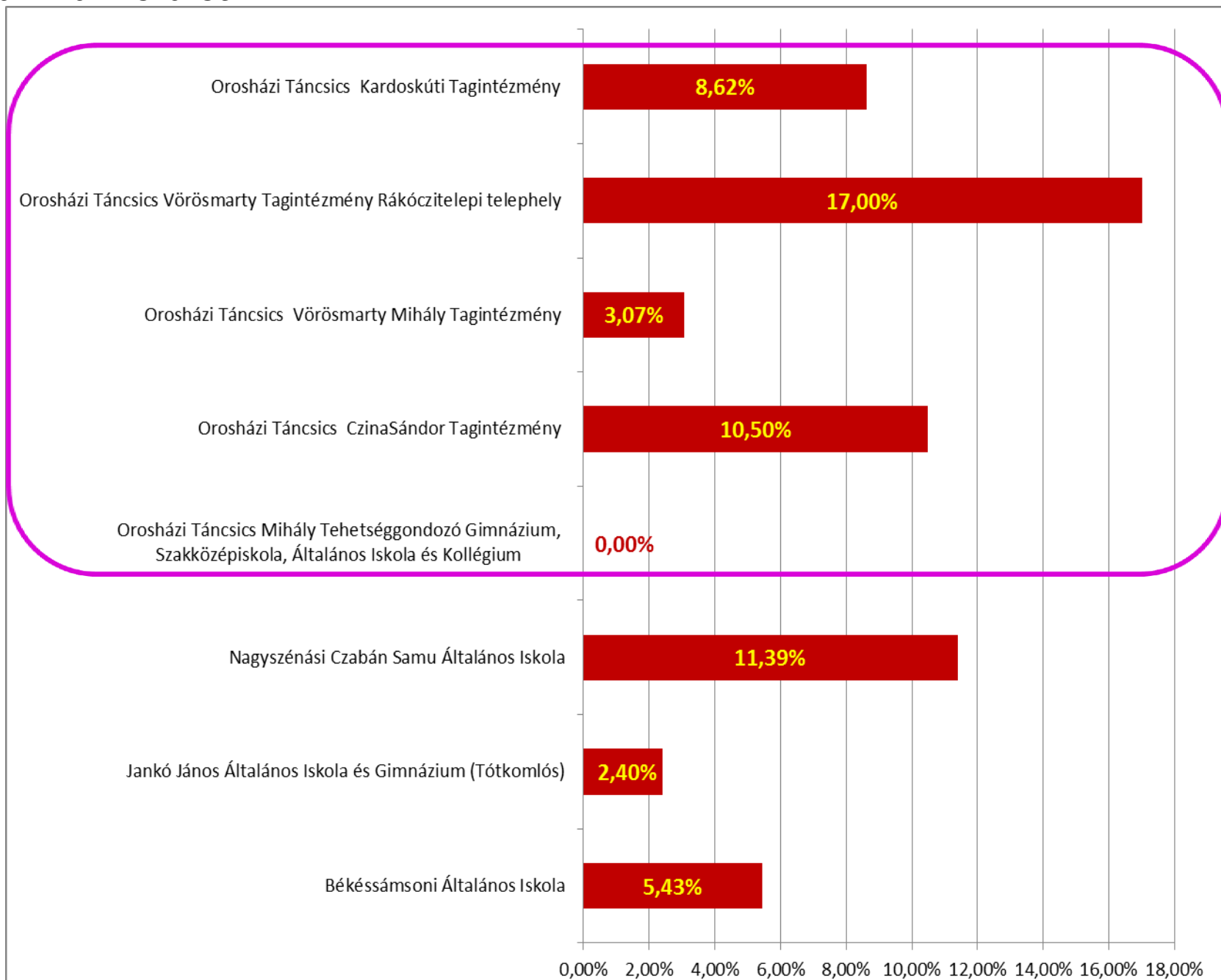
Mezőkovácsházi Tankerület

HH arányok

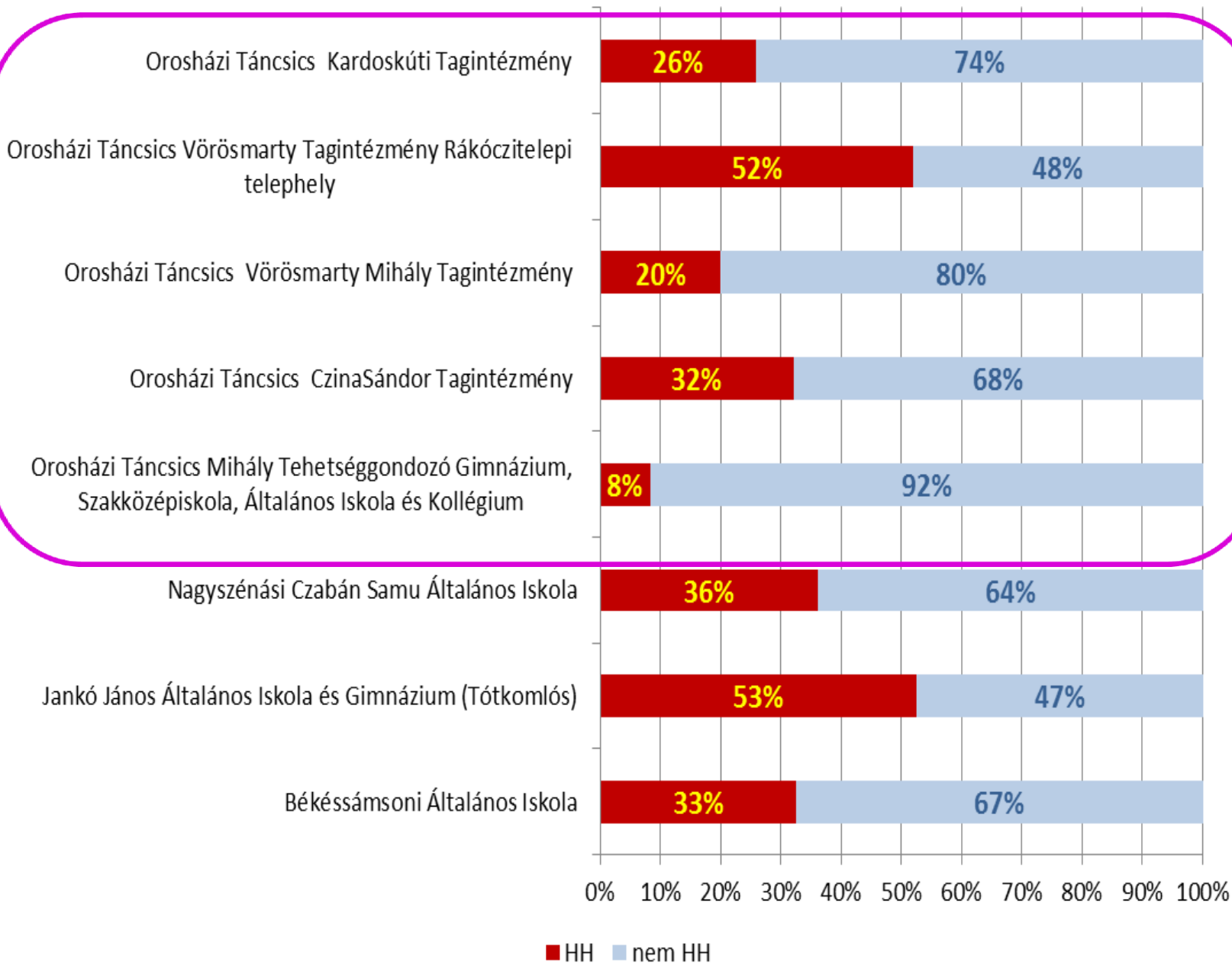
Orosházi Tankerület

HHH arányok

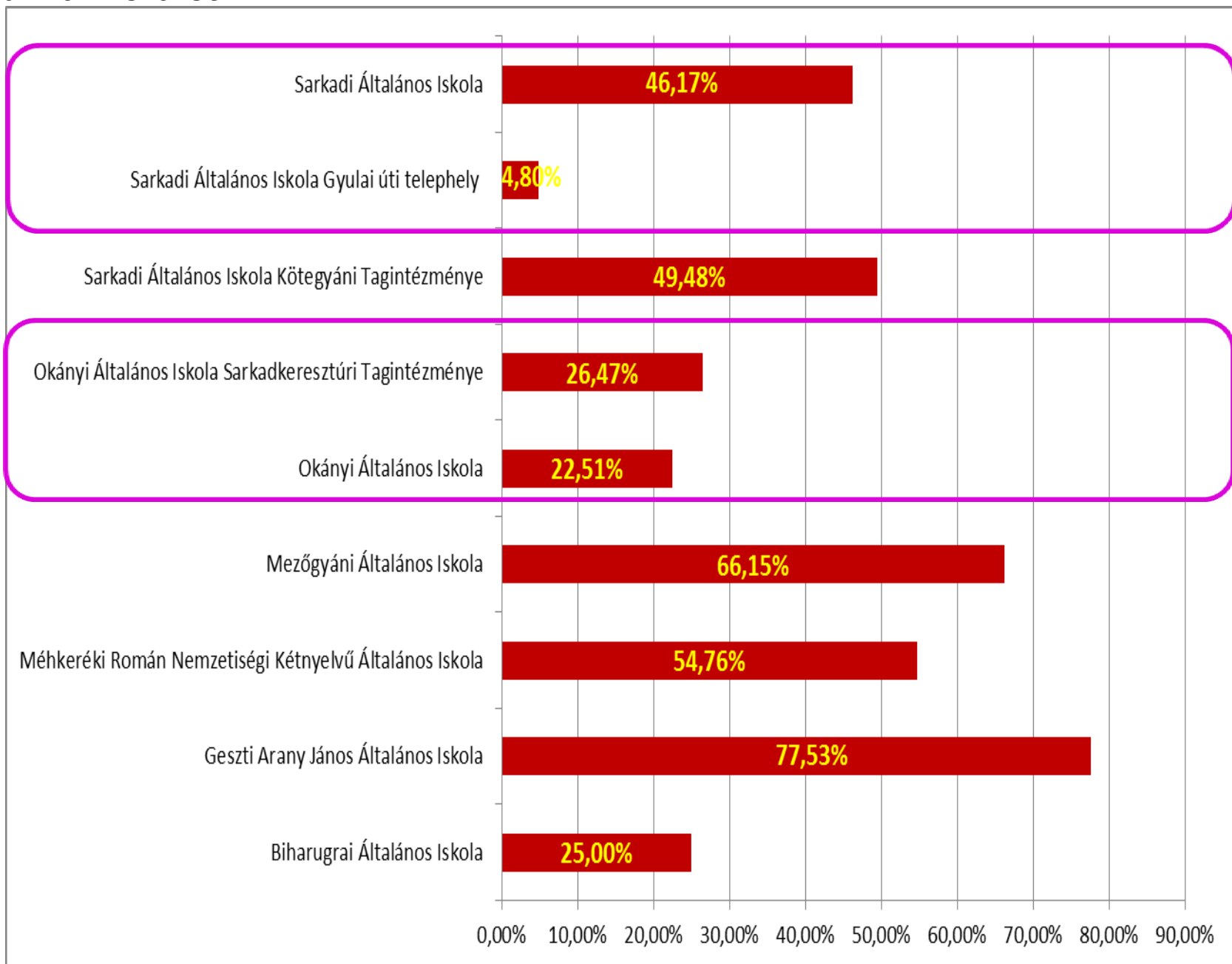
Orosházi Tankerület

HH arányok

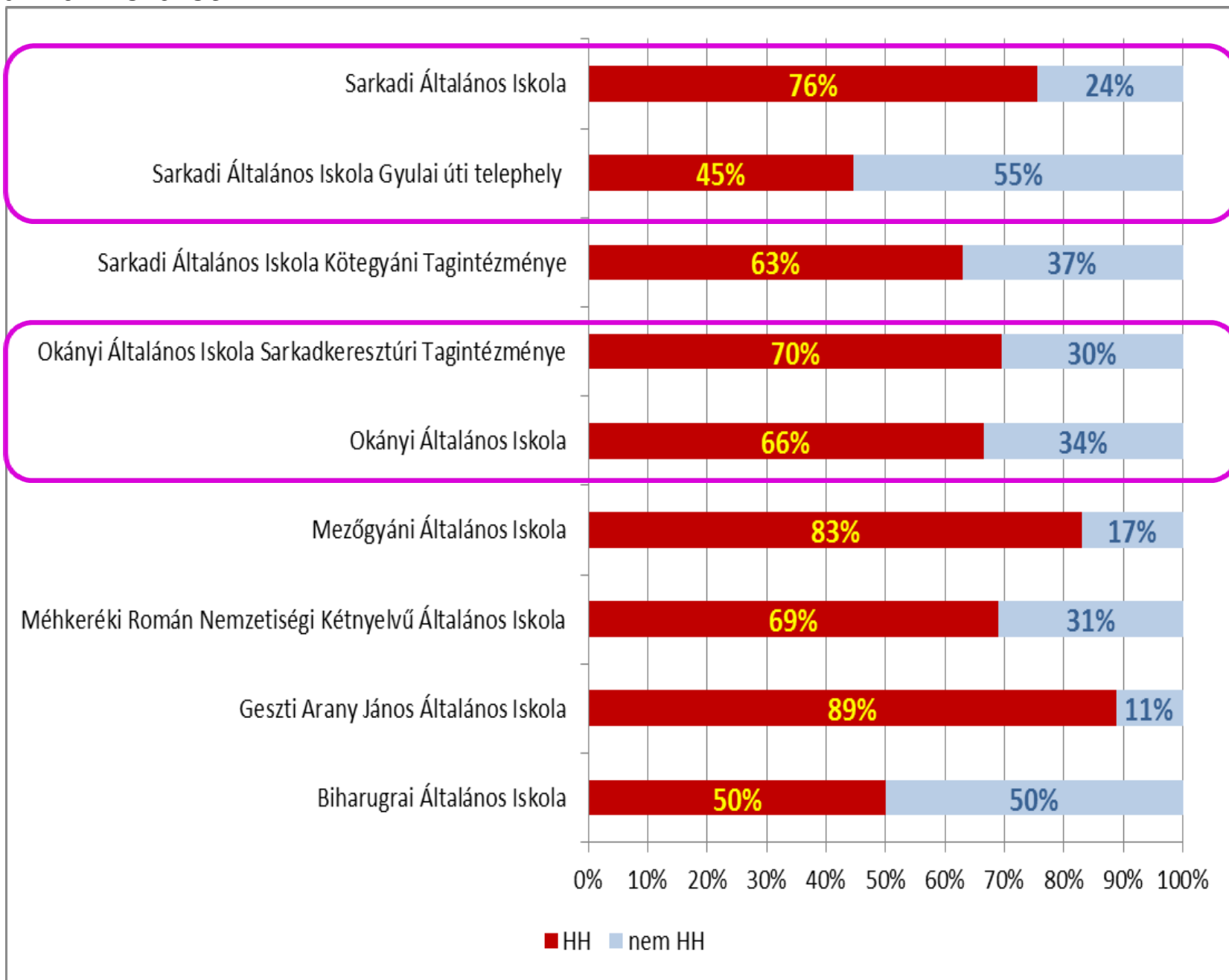
Sarkadi Tankerület

HHH arányok

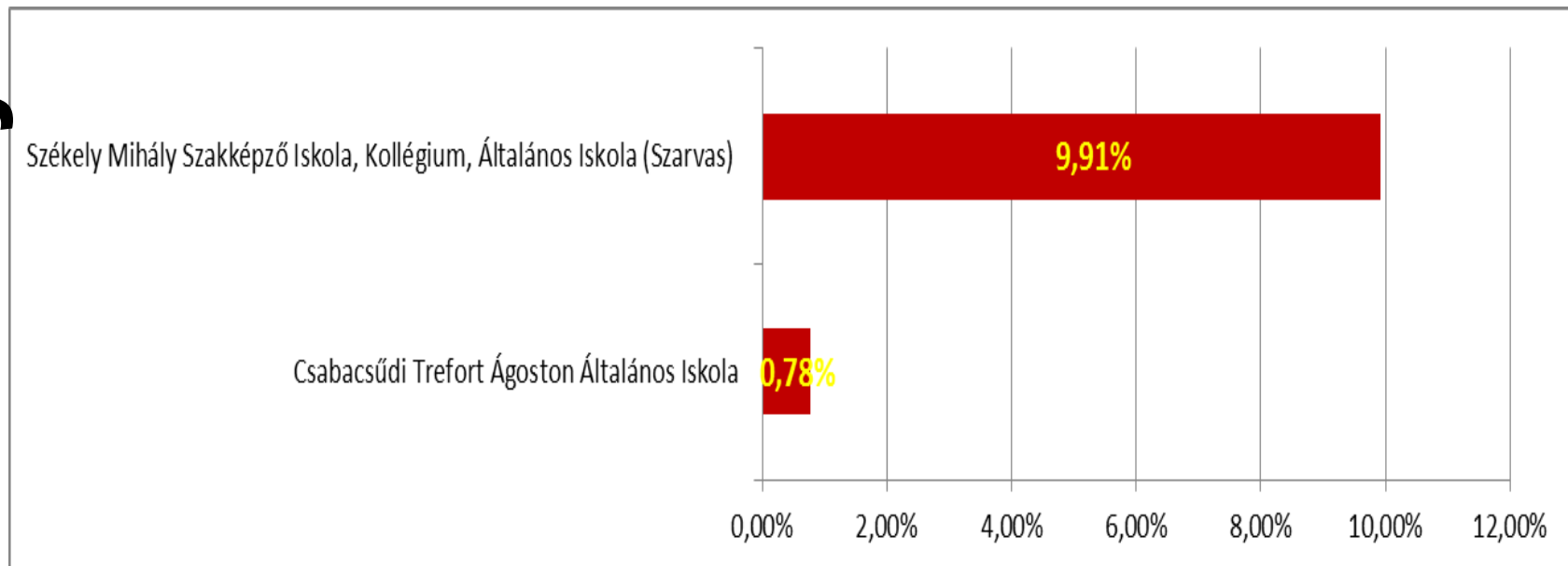

Sarkadi Tankerület

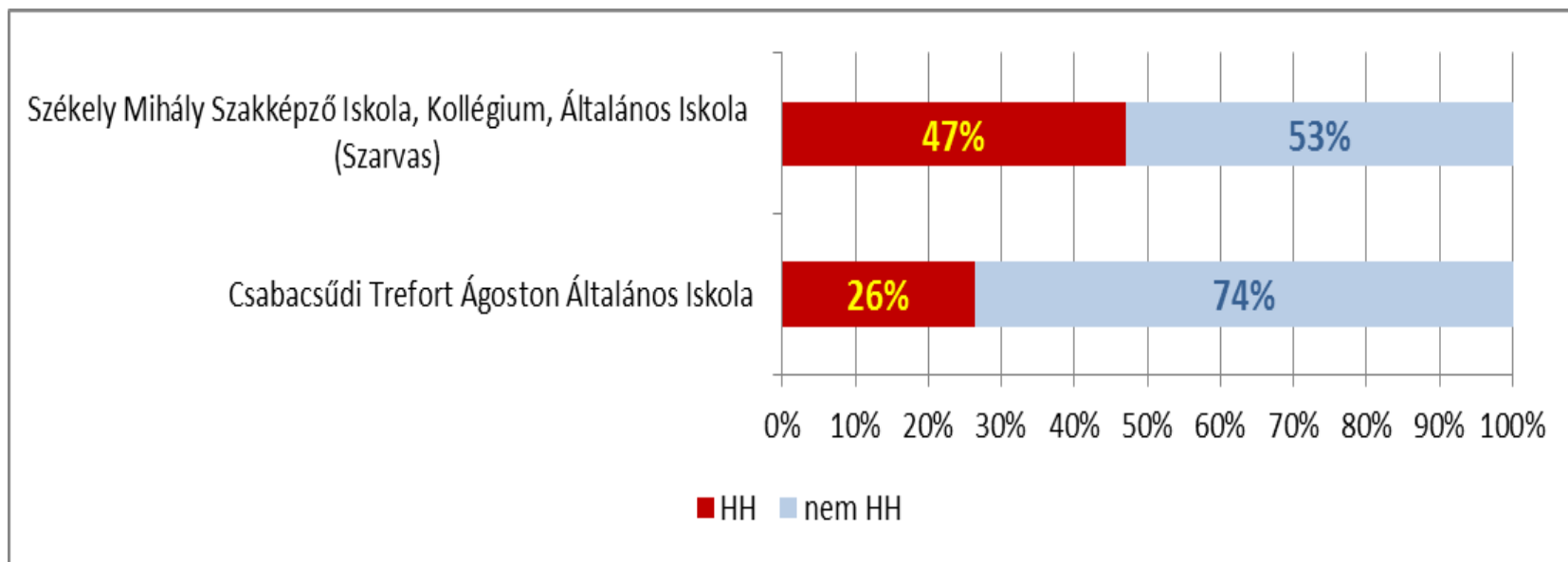
HH arányok

HHH arányok

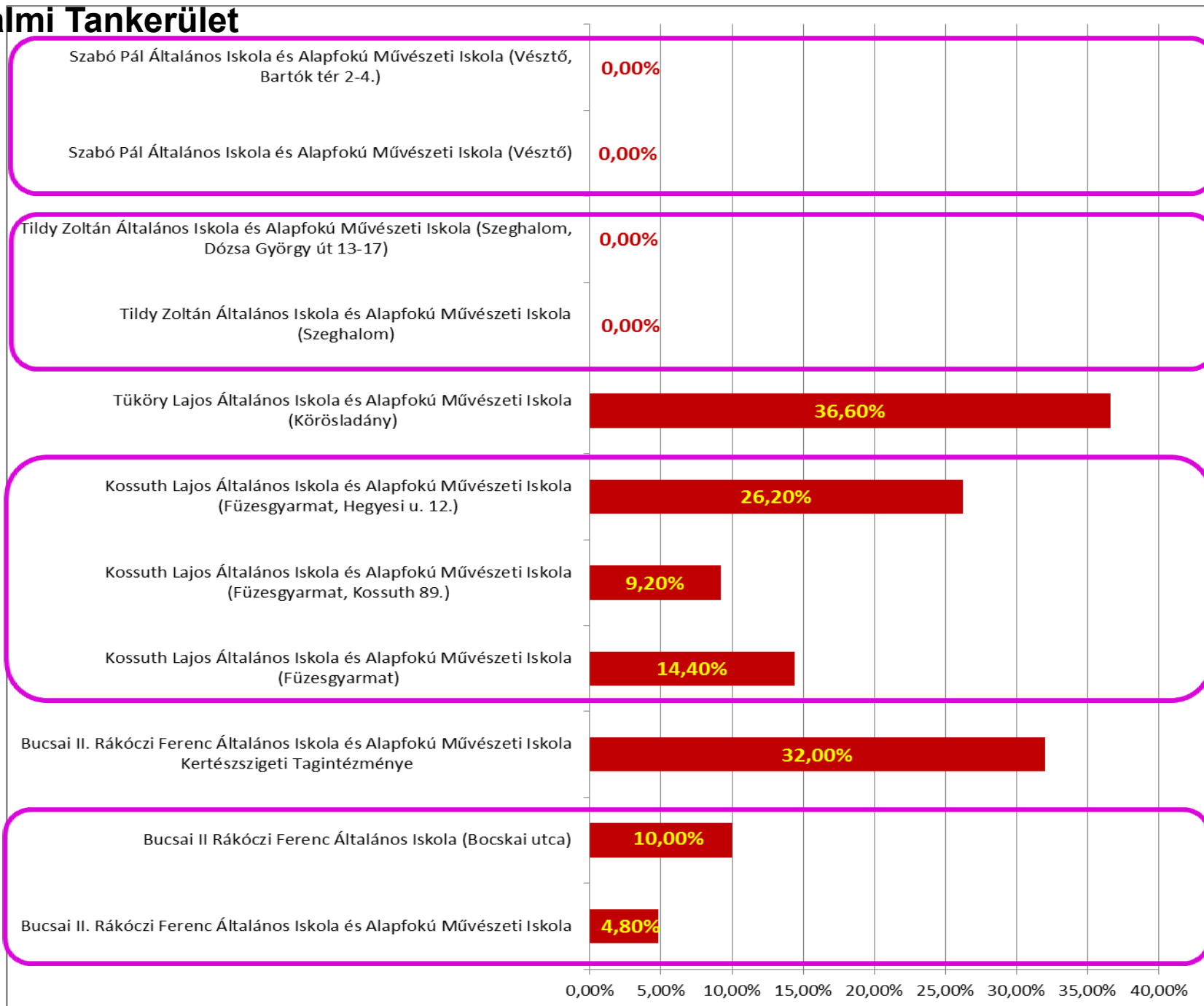

HH arányok

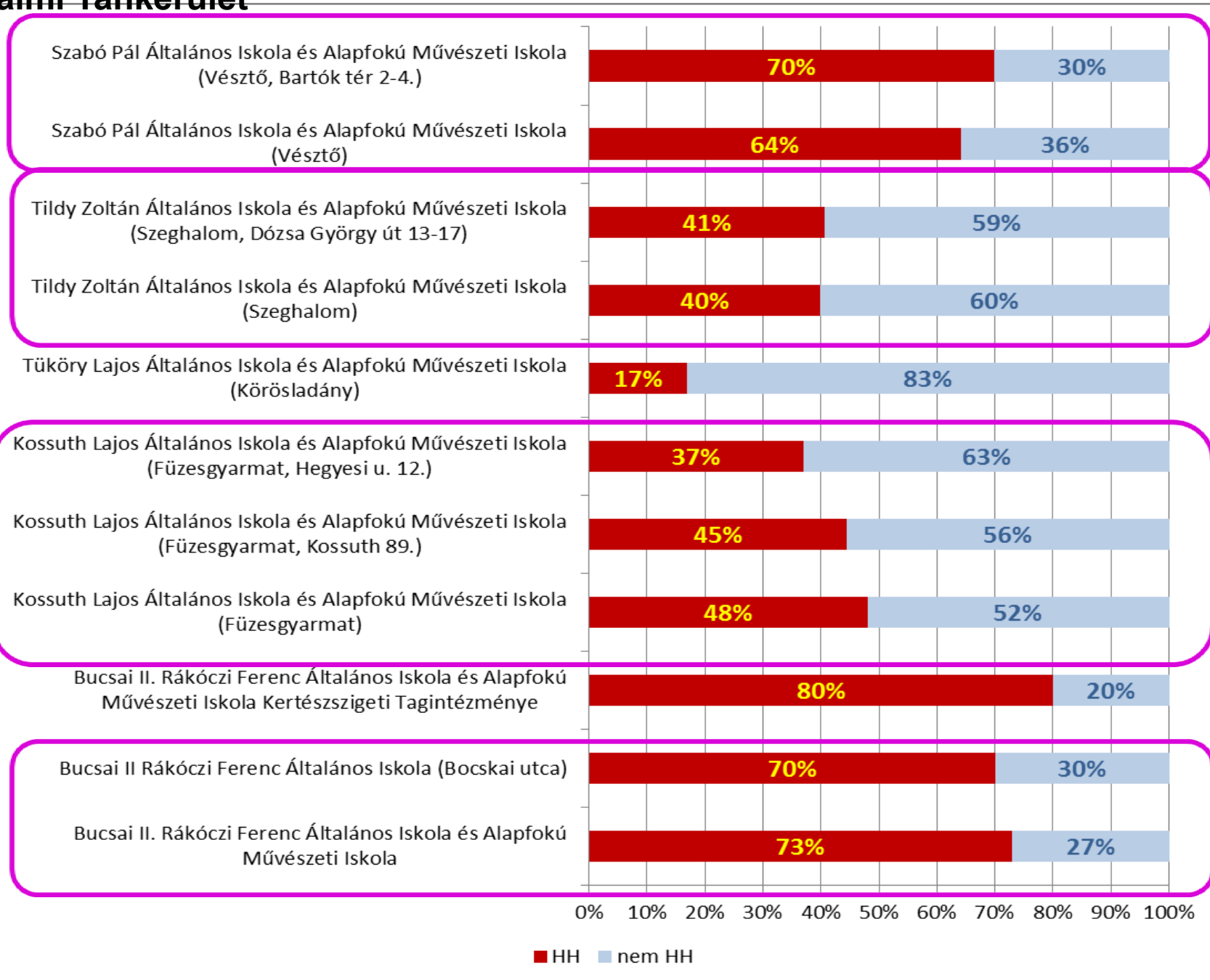
Szeghalmi Tankerület

HHH arányok

Szeghalmi Tankerület

HH arányok

EVIDENCE BASED EDUCATION POLICY

TÉNYEKRE ALAPOZOTT OKTATÁSPOLITIKA

OECD (2007): Evidence in Education: Linking Research and Policy. OECD, Paris

- Csökkent-e az iskolarendszer szelektivitása?
- Javult-e az iskolarendszer eredményessége/hatékonyasága?
- Javultak-e a foglalkoztatottsági adatok?
- Fejlődött-e a gazdaság?
- *Erősödött-e a társadalmi kohézió?*

Köszönöm a figyelmet!

Lestyánné Hricsovinyi Julianna

szakképzési referens

Klebsberg Intézményfenntartó Központ Békéscsabai Tankerülete

julianna.hricsovinyi.lestyanne@klik.gov.hu

66/795-206